

Datum:
2024-04-19Diarienummer:
KRN-2023-00089

Kommunrevisionen

Mottagare

Kommunfullmäktige i Uppsala kommun
Organisationsnummer 212000-3005

Revisionsberättelse för år 2023

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer i Uppsala kommun, har granskat den verksamhet som bedrivits i styrelse, nämnder och de gemensamma nämnderna samt genom utsedda lekmannarevisorer den verksamhet som bedrivits i kommunens företag under år 2023. Granskningen har utförts av sakkunniga från PwC som biträder revisorerna.

Styrelse och nämnder ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll och återredovisning till fullmäktige.

Revisorerna ansvarar för att granska verksamhet, intern kontroll och räkenskaper samt att pröva om verksamheten bedrivits enligt fullmäktiges uppdrag och mål samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionsred i kommunal verksamhet och kommunens revisionsreglemente. Granskningen har haft den omfattning och inriktning samt givit det resultat som redovisas i bilagan "Revisorernas redogörelse för år 2023".

Årets resultat

Det ekonomiska resultatet för Uppsala kommunkoncern 2023 uppgick till 406 mnkr att jämföra med 800 mnkr föregående år. För kommunen i förvaltningsform uppgick resultatet till 222 mnkr jämfört med 701 mnkr föregående år. Resultatet motsvarar 1,4 (4,8) procent av intäkterna från skatter, generella statsbidrag och utjämning. Resultatet påverkades negativt av jämförelsestörande poster om netto 367 mnkr, främst medfinansiering till statlig infrastruktur och realisationsresultat från avyttrade fastigheter. Justerat för jämförelsestörande poster uppgår resultatet till 589 (780) mnkr för kommunen i förvaltningsform vilket motsvarar 3,8 (5,3) procent av intäkterna från skatter, generella statsbidrag och utjämning. Kommunen uppfyller det lagstadgade resultatmålet för ekonomi i balans.

Årets investeringar i kommunkoncernen uppgick till totalt 3 514 mkr att jämföra med 3 366 mnkr för 2022. De kommunala bolagen investerade för 2 522 mnkr och nämnderna för 1 042 mnkr.

Årets resultat innehåller stora ej likviditetspåverkande poster såsom medfinansiering av statlig infrastruktur och en relativt hög avsättning för den förmånsbestämda ålderspensionen.

KW Pd
GM
MM *IT* *Ull*

Nettokostnaderna är 650 mnkr eller 4,4 procent högre än budget och 9,0 procent högre än föregående år.

Soliditeten inklusive ansvarsförbindelsen uppgick till 27 procent vid årsskiftet 2023 vilket är oförändrat jämfört med 2022 tack vare att årets investeringar i hög grad finansierades med egna medel. Detta och den fortsatt relativt höga befolkningstillväxten har bidragit till att låneskulden per invånare fortsatt att minska. Vid utgången av året uppgick låneskulden till 72 474 kr kronor per invånare. Sett över tre år har låneskulden per invånare minskat med 0,8 procent årligen. Vi gör bedömningen att tidigare års resultat möjliggjort en hög grad av egenfinansiering.

Vi bedömer att årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter upprättats i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av kommunens finansiella ställning per den 31 december 2023 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året. Förvaltningsberättelsens lagstadgade delar är förenliga med årsredovisningens övriga delar.

Vi har inte identifierat några väsentliga avvikelser i vår granskning.

Vi noterar dock, i likhet med tidigare år, att det av redovisningsprinciperna framgår att Uppsala kommun inte redovisar lokalinhyrning som finansiell leasing. Enligt den genomgång kommunen gjort finns inga väsentliga finansiella leasingavtal avseende lokalhyra. Kommunen hyr in merparten av sina lokaler från de helägda dotterbolagen, så även specialfastigheter, vilket åskådliggörs i koncernredovisningen med tillhörande noter. Kommunen kommer att följa den praxisförskjutning samt utveckling av normering som sker inom området och vid behov ompröva hanteringen.

Nämndernas resultat

Kommunstyrelsen redovisar ett resultat om -548 mnkr vilket främst förklaras av kommunens bidrag till statlig infrastruktur på 504 mnkr och uteblivna försäljningsintäkter på 187 mnkr.

Gatu- och samhällsmiljönämnden redovisar ett resultat om -48 mnkr vilket förklaras av högre kostnader för vinterväghållning, 41 mnkr, samt ökade kostnader för färdtjänst, 14 mnkr.

Finansförvaltningen redovisar ett överskott om 672 mnkr vilket är 566 mnkr högre än budget. Den positiva avvikelsen förklaras främst av att skatter och generella statsbidrag blev högre än budgeterat.

Utifrån den grundläggande granskningen bedömer vi att kommunstyrelsen, gatu- och samhällsmiljönämnden och valnämnden endast delvis kan verifiera att dess förvaltning utförts på ett ändamålsenligt sätt under år 2023 utifrån endast delvis uppfyllda fokusmål. Vi bedömer att övriga nämnder kan verifiera att dess förvaltning utförts på ett ändamålsenligt sätt under år 2023.

Kommunstyrelsen och gatu- och samhällsmiljönämnden kan inte i rimlig grad verifiera att förvaltningen skett på ett från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt under år 2023, då styrelsen och nämnden uppvisar negativa resultat om -548 mnkr respektive -48,0 mnkr för året.

Socialnämnden och plan- och byggnadsnämnden kan delvis i rimlig grad verifiera att förvaltningen skett på ett från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt under år 2023. Nämnderna redovisar negativa resultat mot budget om -3,0 mnkr respektive -6,0 mnkr.

Handwritten notes and signatures in blue ink at the bottom right of the page, including the letters "GM", "KN", "Pd", and "M".

Vi bedömer att övriga nämnder i rimlig grad kan verifiera att förvaltningen skett på ett från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt under år 2023.

Vi har i vår grundläggande granskning noterat flera svagheter i kommunens tillämpning av mål och resultatstyrning. Vi konstaterar i granskningen att det saknas uppföljningsbara indikatorer för flera av kommunfullmäktiges inriktningsmål. Mot bakgrund av detta rekommenderar vi att flera nämnder tillser att målstyrningen och uppföljningen stärks genom till exempel att referensvärden och målvärden anges för samtliga fastställda mål.

Intern kontroll

Kommunstyrelsens, socialnämndens, namngivningsnämndens, utbildningsnämndens, gatu- och samhällsmiljönämnden och plan- och byggnadsnämndens interna kontroll har delvis varit tillräcklig. Vi rekommenderar kommunstyrelsen att säkerställa följsamhet till reglemente och riktlinjer för den interna kontrollen avseende redogörelse för urvalskriterier samt beskrivning av risker som inte tagits in i planen samt redovisning av utfallet av genomförda kontroller. Vi bedömer att övriga nämnders interna kontroll har varit tillräcklig under år 2023.

Under året har en fördjupad granskning genomförts avseende visselblåsarfunktionen. Lagstiftningen föreskrev att kommunerna, senast den 17 juli 2022, var skyldiga att ha en visselblåsarfunktion på plats i organisationen. Efter genomförd granskning bedömer revisionen att kommunstyrelsen inte har säkerställt en ändamålsenlig visselblåsarfunktion i enlighet med den nya lagstiftningens intentioner. Revisorerna vill särskilt påtala att det är otillfredsställande att kommunen inte i tid hanterat frågan. Revisionen har för avsikt att redan under 2025 återigen följa upp frågan. Detta i syfte att säkerställa att visselblåsarfunktionen uppfyller gällande lagkrav.

Finansiella mål för god ekonomisk hushållning

Kommunfullmäktige har formulerat tre finansiella mål:

1. Resultatet ska motsvara minst 2,0 procent av intäkterna från skatter, generella statsbidrag och utjämning.
2. Soliditeten för kommunkoncernen inklusive pensionsåtaganden ska ligga mellan 27-29 procent.
3. Låneskulden per invånare ska över tid inte öka mer än 5 procent årligen

Av redovisningen framgår att två av tre av finansiella mål har uppfyllts. Det första finansiella målet uppfylls inte då årets resultat för kommunen i förvaltningsform uppgick till 222 mnkr vilket motsvarar 1,4 procent av intäkterna från skatter, generella statsbidrag och utjämning. Soliditeten för kommunkoncernen, inklusive pensionsåtagande är oförändrad på 27 procent.

Vid utgången av 2023 uppgick låneskulden till 17 780 mnkr, vilket är en ökning med 80 mnkr sedan 2022. Låneskulden per invånare har de senaste tre åren minskat med 0,8 procent årligen och uppgick vid utgången av 2023 till 72 474 kronor. Jämfört med föregående år minskade låneskulden per invånare med 624 kronor, vilket till stor del beror på att låneskulden ökade i lägre takt än befolkningen

Vi bedömer att resultatet enligt årsredovisningen är delvis förenligt med de finansiella mål som fullmäktige fastställt i budget 2023.

M. A. U. K. P. A.

Inriktningsmål för god ekonomisk hushållning

Kommunfullmäktige har fastställt ett måldokument för perioden 2023–2025 med sammanlagt fyra fokusmål och 27 uppdrag. Till fokusmål ett finns ett gemensamt nämnd-/bolagsmål och ett gemensamt nämndmål. Utöver uppdragen från Mål och budget 2023–2025 finns det sex kvarvarande uppdrag från tidigare Mål och budget och 37 tillkommande uppdrag som kommunfullmäktige lämnat till nämnder och bolagsstyrelser vid sidan av detta.

Återrapportering av den bedömda måluppfyllelsen per helår lämnas under rubriken "Kommunfullmäktiges fokusmål och uppdrag" i förvaltningsberättelsen. Koncernen uppfyller kommunfullmäktiges mål och bedöms ha en god ekonomisk hushållning. Två av målen bedöms i hög grad vara uppfyllda vid årets slut och två mål bedöms som delvis uppfyllda. De delvis uppfyllda fokusmålen avser fokusmål tre att Uppsala ska leda klimatomställningen och fokusmål fyra att Uppsala ska bli tryggare med jämlika livsvillkor.

Vi bedömer att resultatet enligt årsredovisningen är delvis förenligt med de verksamhetsmål som fullmäktige fastställt i budget 2023.

Lekmannarevisorernas granskning

Lekmannarevisorerna har under året uttalat sig i granskningsrapporter om bolagens verksamhet sköts på ett ändamålsenligt sätt, om verksamheten sköts på ett från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt om bolagens interna kontroll är tillräcklig. En grundläggande granskning av samtliga bolag har genomförts under året. Inom ramen för lekmannarevisionen har en fördjupad granskning gällande inköp och upphandling genomförts för några bolag.

Vi bedömer sammantaget att styrelse och nämnder i Uppsala kommun, med undantag av vad som framförts ovan, har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Vi bedömer att räkenskaperna för år 2023 i allt väsentligt är rättvisande.

Vi bedömer att styrelsens och nämndernas interna kontroll, med undantag av vad som framförts ovan, har varit tillräcklig under år 2023.

Vi bedömer sammantaget att resultatet enligt årsredovisningen delvis är förenligt med de finansiella mål och de verksamhetsmål som fullmäktige uppställt inom ramen för god ekonomisk hushållning år 2023.

Vi tillstyrker att fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för styrelse, nämnder och de gemensamma nämnderna samt de enskilda ledamöterna i dessa organ.

Vi tillstyrker att fullmäktige godkänner kommunens årsredovisning för 2023.

Berit Danielsson har pga. jäv inte deltagit i granskningen av socialnämnden.

GM
LW PD
BR TK
MW AS WAK

Bilagor

Till revisionsberättelsen hör bilagorna:

- Revisorernas redogörelse, *bilaga 1*
- Granskning av god ekonomisk hushållning och granskning av årsredovisning, *bilaga 2*
- Sakkunnigt biträdes yttrande angående årsredovisning, *bilaga 3*
- Grundläggande granskning styrelser och nämnder, *bilaga 4*
- Genomförda fördjupade granskningar, *bilaga 5*
- Granskningsrapporter från lekmannarevisorerna och auktoriserad revisors revisionsberättelser i bolagen, *bilaga 6*

Handwritten signatures and initials in blue ink, including the letters 'GM', 'KW', and 'RL'.

Uppsala kommun

Uppsala den 19 april 2024

Berit Danielsson
Ordförande

Kajsa Weiryd
Vice ordförande

Tord Andersson

Lise-Lotte Argulander

Pradip Datta

Hans Edlund

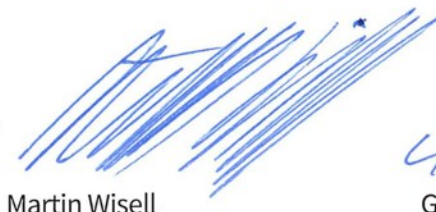
Karolina Larfors

Tommy Larsson

Marie-Louise Lundberg

Martin Wisell

Göran Möller

Vald av KF 24/4-2023 § 63 varför min
granskning varit begränsad

Revisionsberättelse år 2023

Bilagor:

- 1. Revisorernas redogörelse för år 2023**
- 2. Årsredovisning år 2023**
- 3. God ekonomisk hushållning år 2023**
- 4. Grundläggande granskning i nämnder och styrelse år 2023**

Se separata förteckningar för nedanstående bilagor

- 5. Fördjupningsgranskningar år 2023 - nämnder och styrelse**
- 6. Lekmannarevision - fördjupningsgranskningar år 2023**
Lekmannarevision – grundläggande granskning år 2023